

Stavtrup 27. marts 2012

Bemærkninger fra Dansk Ornitologisk Forening Østjylland (DOF-Østjylland) til Aarhus byråds behandling af forslag om indførelse af en ”Fuglestrategi”, Sag 10 på byrådsmøde d. 28. marts 2012.

DOF- Østjylland håber at byrådets medlemmer generelt træffer beslutninger om brugen af kommunens ressourcer ud fra en dækkende baggrundsviden.

Vi vil gerne bidrage med nogle betragtninger om indførelse af en ”Fuglestrategi”.

Betragtningerne er udarbejdet med baggrund i byrådsmedlem Anne Graversen udtalelser i medierne (bl.a. P4 Østjylland d. 28/2-2012 og TV2 Østjylland d. 25/3-2012) og der vil være fokus på problematikken omkring måger i byen, da klager over støjgener og skidt fra måger har haft særlig fokus i medierne.

Oprettelsen af en ”Fuglestrategi” der kan give kommunen og borgerne en vidensbank om de tilfælde, hvor der opleves en konflikt mellem fugle og mennesker syntes umiddelbart som en god idé.

DOF-Østjylland er dog betænkelig ved et af de forslag til indholdet af strategien som Anne Graversen er fremkommet med.

Her tænkes på forslaget om, at kommunen skal koordinere/støtte en årlige forårskampagne, hvor borgerne skal fjerne reder af uønskede fugle.

DOF-Østjylland vil i den forbindelse gøre opmærksom på lovgrundlaget (Kopieret fra Naturstyrelsen's hjemmeside – fremhævede og kursiverede sætninger er foretaget af undertegnede):

[Generelle regler om jagtudøvelse og beskyttelse/fredning af æg, yngel og ynglesteder - Naturstyrelsen](#)

Generelle regler om jagtudøvelse og beskyttelse/fredning af æg, yngel og **ynglesteder**. Pattedyr og fugle, for hvilke der ikke er fastsat jagttid, er fredede hele året. Pattedyr og fugle, for hvilke der er fastsat jagttid, er fredede udenfor jagttiden. Fredning af en vildtart omfatter, hvor andet ikke er angivet, tillige artens yngel samt reder og æg. Jagt må kun finde sted i tiden mellem solopgang og solnedgang. Ænder og gæs må dog jages i tiden fra 1 1/2 time før solopgang til 1 1/2 time efter solnedgang. ***Fugles reder må ikke forsætligt ødelægges, beskadiges eller fjernes. Æg må ikke forsætligt ødelægges eller beskadiges. Kolonirugende fugles redetræer må ikke fældes i perioden 1. februar - 31. juli. Rovfugles og ugles redetræer må ikke fældes i perioden 1. februar - 31. august. Ørnes, sort storks og rød glentes redetræer må ikke fældes. Hule træer og træer med spættehuller må ikke fældes i perioden 1. november - 31. august. Digesvalereder må ikke ødelægges i perioden 1. april - 31. august.*** Grundejeren må ikke overdrage retten til at jage ande- og vadefugle, bortset fra skovsnepper og opdrættede gråender, til andre for en periode, der er mindre end 1 år.

<http://www.naturstyrelsen.dk/Naturoplevelser/Jagt/omjagt/hvoroghvornaar/Jagtbegraensninger/>

Der er dog mulighed for at dispensere efter jagtloven kapitel 6 ”Vildtskader”, hvor der står:

§ 37. Miljøministeren kan fastsætte regler om regulering af vildt. Hvis der ikke findes tilfredsstillende alternativer til reguleringen, kan regulering foretages for at

1) imødegå fare for mennesker eller menneskers sundhed,

2) imødegå risiko for smitte af mennesker eller dyr,

3) imødegå risiko for luftfartssikkerheden,

4) beskytte flora og fauna og

5) hindre omfattende skader på bebyggelse, afgrøder, husdyr, skove, fiskeopdræt eller fiskeri- og vandområder.

Efter reglerne i Jagt- og Vildtforvaltningsloven Kapitel 6 §37 skal der altså være særlige grunde for at foretage en regulering af vildt (udenfor de almindelige regler for udøvelse af jagt) og følgende er citeret fra Naturstyrelsens hjemmeside:

Al regulering af fugle kræver forudgående tilladelse fra Naturstyrelsen. Nogle arter af pattedyr kan i visse tilfælde reguleres uden tilladelse. I andre tilfælde kræver regulering af pattedyr også en forudgående tilladelse til regulering.

Det vil på den baggrund være en overraskelse for DOF-Østjylland, hvis byrådets medlemmer finder, at det er en kommunal opgave at opfordre borgerne til at fjerne reder under en årlig kampagne-uge – det er i direkte modstrid med lovgivningen på området!

Før man fra kommunens side opfordrer borgere til selvhjælp (selvtægt?) bør man have et overblik over problemets omfang, samt en vurdering af konsekvensen af en evt indsats i forhold til de ressourcer man sætte ind.

Blandt konsekvenserne af en evt kommunal opfordring til en borgerrettet redefjernelseskampagne ser DOF-Østjylland en række mulige faldgruber.

Det vil i så fald være et kommunalt ansvar at sørge for en oplysningsindsats, der kan sikre, at borgerne ikke vil se det som et carte blanche til at fjerne fuglereder, der findes generende. F.x. må politikerne forklare borgeren, der finder, at Bysvale-reder sviner vinduer og fliser til, at han ikke må fjerne disse, når samme politikere har opfordret naboen til at fjerne måge-reder fra taget fordi de sviner!

I Aarhus, hvor der er en fremtid med øgede kontor- og bolig arealer i tilknytning til havneområdet, vil man også skulle tage stilling til om mågerne skal fjernes fra disse områder.

Her vil der ikke kun være tale om evt ynglepar i sommerhalvåret, men mågerne vil også give lyd fra sig i vinterhalvåret, hvor der sagtens kan være 5000 omkring havnen.

Vil politikerne give sig i lag med at få fjernet disse eller give sig i kast med igen at forklare, hvorfor man opfordrer en borger på indlandssiden af havnevejen til at bekæmpe måger, mens man på havnefronten må leve med disse fugle?

Måger er ikke bare måger. På tagene i Aarhus er det hovedsagligt Sølvmåger, der yngler. Det er denne art, der typisk kan gives dispensation til at regulere som ”skadevoldene vildt”.

Der er bare den hage, at enkelte par af Sildemåge yngler mellem Sølvmågerne på tagene.

Loven levner ingen mulighed for at dispensere til bekæmpelse af Sildemåger – en art, der er i tilbagegang i Kattegat regionen.

Forventer politikerne at borgeren lære at skelne mellem en Sølvmåge- og en Sildemåge-rede (hvilket absolut ikke er nemt) eller skæres alle måger i byen over en kam?

Endelig vil man kunne forvente, at mågerne i tilfælde af regulering på de nuværende redepladser blot vil opsøge alternative steder. Hvilket vil sige, at man spreder generne til flere borgere og skal indsætte endnu flere ressourcer fremover.

Det er DOF-Østjyllands opfattelse, at oprettelse af en ”vidensbank/fuglestrategi” bør være koncentreret om indsamling af viden inden en regulering foretages, samt at reguleringsdelen koncentrerer om forebyggelse frem for fjernelse af allerede etablerede reder.

Man kan forsøge visuel bortskræmning – fx placering af en model af Stor Hornugle, eller opsætning af en rovfugle-drage. Sidstnævnte er der et godt eksempel på ved Stark på Edwin Rahrs Vej i Brabrand.

Her har man tidligere været generet af, at måger der ynglende på et nærliggende tag fløj ind over en kundeparkeringsplads og sked på bilerne. Ved opsætning af en rovfugle-drage er mågernes til- og fraflyvningsrute blevet ændret, så de ikke længere kommer over p-pladsen.

De kan således yngle på taget, uden at det opleves generende for kunderne!

En visionær grøn løsning kunne være at inddrage naturlige predatorer. Her tænkes på, at man kunne udforme f.eks. de nye høje byggerier i Aarhus til at være attraktive som redeplads for t Vandrefalkepar.

Det er kendt gennem 30 år fra fx New York med ynglepar af disse rovfugle på høje bygninger og der har gennem de seneste 2 år holdt Vandrefalke til på SAS-Radisson hotellet på Amager.

Selvom DOF-Østjylland ikke kan garantere, at Vandrefalken yngler i Aarhus indenfor de nærmeste år, så er det ikke en helt utopisk mulighed.

Et Vandrefalke par, der jager måger og duer over midtbyen vil både være en stor natur-oplevelse for byens indbyggere, samt have en forstyrrende effekt for byttedyrene (f.eks. måger og duer), der givet vil finde byens tage mindre attraktive som ynglepladser.

Desuden kan man også vende historien rundt og fokusere på måger som en succeshistorie i byen i stedet for et problem.

Aarhus vil gerne gøre sig kendt internationalt og internationale er måger i sandhed.

Blandt vinterens mange måger har aflæsning af ringmærkede fugle vist, at Aarhus tiltrækker måger fra hele Skandinavien og de baltiske lande. Flere af disse fugle ses år efter år både om vinteren på havnen og på sommerens ynglepladser i den fjerneste del af Østersøen.

Endelig er Aarhus blevet sat på det ornitologiske europa-kort de seneste år ved fundet af en Gråvinget Måge – en Stillehavs art, der kun er truffet 5 gange i hele Europa.

Denne fugl har trukket besøgende fuglekiggere fra hele norden, Tyskland, Holland, Belgien og Frankrig til Aarhus.

Gæster, der aldrig havde drømt om at besøge Aarhus, havde det ikke været for en enkelt måge!

Gråvinget Måge – Universitetsparken 04. feb. 2012. Foto Morten J. Hansen

Denne måge har gennem tre vintre trukket turister til Aarhus. Det er uvist, hvor den tilbringer sommeren, men den er set i Aarhus så tidligt som august måned, så det kan ikke udelukkes, at den gemmer sig blandt Sølvmåger på byens tage. Er det en kommunal opgave at regulere en fugl som denne?

DOF-Østjylland håber, at dette indlæg kan bidrage til en nuanceret stillingtagen til samspejlet mellem mennesker og fugle i Århus.

Mvh

Morten Jenrich Hansen
Repræsentant for DOF-Østjylland i Aarhus Kommunes Grønne Råd

P.s.

Undertegnede har i 90'erne haft førstehåndskendskab til både mågeskrig og byliv.

Jeg boede knapt 2 år på en ø i vadehavet mellem 1700 par ynglende Sølvmåger og 4 år i Aarhus midtby i en lejlighed på 3. sal med en restauration i stueetagen.

Ud fra denne personlige erfaring kan jeg berette, at både støjgener og skidt fra måger er på samme niveau som midtbyens natteliv med "sang i gaden" og smidte madrester på fortovet eller bræk i baggården.

For alle dele gælder det, at mennesket ligesom måger er gode til at tilpasse sig og der bør være plads til begge i en havneby som Aarhus.